

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 422/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpených [REDACTED], advokátom, [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 11 Co 16/2021, 11 Co 17/2021 z 26. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. júna 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co 16/2021, 11 Co 17/2021 z 26. februára 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Napadnuté uznesenie žiadajú zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci. Sťažovatelia podali žalobu na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“), ktorou sa domáhali vydania bezdôvodného obohatenia v sume 1 141,92 eur s príslušenstvom, sumy 3 000 eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania. Okresný súd v uvedenej veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č. k. 6 C 94/2019 z 2. júna 2020 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) tak, že žalobe sťažovateľov vyhovel. V odôvodnení svojho rozsudku okresný súd konštatoval, že boli splnené procesné podmienky na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie s poukazom na skutočnosť, že žalovaná sa k doručenej žalobe v určenej lehote ani ku dňu vyhlásenia rozhodnutia nevyjadрила (bod 8 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

3. Žalovaná podala proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým vo vzťahu k prvému výroku potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (žalovaná suma zodpovedajúca vydaniu bezdôvodného obohatenia, pozn.) a druhý a tretí výrok (primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania, pozn.) napadnutého rozsudku zrušil a vec v uvedenom rozsahu vrátil na ďalšie konania a nové rozhodnutie. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že pokiaľ ide o zrušujúce výroky týkajúce sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj priznanej náhrady trov konania, krajský súd konštatoval, že *„po preskúmaní obsahu celého spisového materiálu konštatuje, že prvoinštančný súd nezistil riadne, či v časti uplatnenej žaloby v súdenej veci boli splnené procesné podmienky preto, aby mohol o žalobcami uplatnenom nároku na primerané finančné zadosťučinenie konať. Obsah spisového materiálu neposkytuje ani dostatočný podklad, aby k tejto otázke zaujal stanovisko odvolací súd. V tomto smere sa v ďalšom konaní prvoinštančný súd dôkladne oboznámi s obsahom spisu, na ktoré poukazuje žalovaná sp. zn. 32 Csp 120/2019.“* Z uvedeného dôvodu výrok o primeranom finančnom zadosťučinení, ako aj nadväzujúci výrok o náhrade trov konania zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ale aj „CSP“) a podľa § 391 ods. 1 CSP v uvedenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namietajú, že krajský súd rozhodol arbitrárne, keď druhý a tretí výrok odvolaním napadnutého rozsudku prvej inštancie zrušil bez toho, aby zistil a vysvetlil, či procesné podmienky splnené boli alebo neboli. Vytkli krajskému súdu, že postupoval na základe pochybností, či si súd prvej inštancie povinnosť skúmať procesné podmienky splnil. V tomto smere poukazovali na to, že obsahom spisu je aj potvrdenie o lustrácii súvisiaceho spisu sp. zn. 32 Csp 120/2019, ako aj na skutočnosť, že súčasťou spisu je kópia žaloby v súvisiacej veci. Sťažovatelia tvrdia, že uvedené dôkazy krajský súd neposudzoval a sám rezignoval na skúmanie procesných podmienok konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či krajský súd v okolnostiach posudzovanej veci poskytol sťažovateľom súdnu ochranu v súlade s procesnými predpismi a v požadovanej kvalite, ako aj posúdenie prípadného pochybenia krajského súdu, ktoré však musí dosahovať ústavne relevantnú intenzitu.

6. Ústavný súd považuje za nevyhnutné v prvom rade upozorniť na povahu napadnutého uznesenia. Ide o kasačné rozhodnutie krajského súdu, ktorým sa konanie nekončí, pretože vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ústavný súd štandardne vo svojich rozhodnutiach v obdobných prípadoch kasácie uvádza, že ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti Civilného sporového poriadku), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 211/2016), pretože základné právo na súdnu ochranu

ako aj spravodlivý proces „sú výsledkové“, to znamená, musí im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“); napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002], vyplýva, že ústavný súd a ESLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Napriek už uvedenému ústavný súd dodáva, že aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť principiálne spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Aj vydanie procesného rozhodnutia všeobecným súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd vyrieši nejakú otázku s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok, prípadne ním konanie v istej časti končí a náprava eventuálneho pochybenia by mohla byť dosiahnutá len zásahom ústavného súdu po skončení konania pri posudzovaní spravodlivosti konania ako celku, čo by nebolo účelné (m. m. II. ÚS 344/2019, II. ÚS 223/2020).

8. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, berúc do úvahy charakter napadnutého uznesenia a prípadne tam uvedený právny záver, ktorý by bolo možné považovať za záväzný pre ďalší postup súdu prvej inštancie, ústavný súd sa oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nedospel k záveru, že v okolnostiach posudzovanej veci bol formulovaný právny záver, na základe ktorého by bolo možné konštatovať, že vo veci konajúce súdy budú viazané určitým záväzným právnym názorom, resp. nezistil existenciu inej výnimočnej okolnosti, ktorá by ústavný súd oprávnila „prelomit“ svoju zdržanlivosť a vstúpiť do prebiehajúceho konania využitím svojich právomocí.

9. Ústavný súd však zároveň konštatuje, že krajský súd nepostupoval dôsledne, keď sám nezisťoval, či v okolnostiach veci sú alebo nie sú splnené procesné podmienky, a vystačil si s konštatovaním, že obsah spisu neposkytuje dostatočný podklad, aby k tejto otázke zaujal sám stanovisko. Uvedené pochybenie však v kontexte jeho nadväzujúceho pokynu, že okresný súd sa má dôsledne zaoberať a oboznámiť s obsahom spisu, na ktorý poukazovala žalovaná, dáva dostatočný podklad na konštatovanie, že nie je splnená podmienka zásahu do kasačného rozhodnutia krajského súdu zo strany ústavného súdu, keďže krajským súdom nebol formulovaný záväzný právny názor (uzavretá konkrétna otázka), ktorý by bol spôsobilý zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že zistená nedôslednosť krajského súdu nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu potrebnú k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces po prípadnom prijatí sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie. Ústavný súd však dodáva, že takéto procesné postupy všeobecných súdov sú spôsobilé ovplyvniť dĺžku napadnutého konania, ktoré potom môžu vyústiť do zbytočných prietahov, a tým aj k porušeniu iných práv sťažovateľov, ktoré však predmetom tohto konania neboli.

10. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom označených práv sťažovateľov neexistuje relevantná príčinná súvislosť. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľov v celom rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

11. V dôsledku konštatovania zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu